فصلنامه چشم انداز شهرهای آینده
Future Cities Vision

فصلنامه چشم انداز شهرهای آینده
www.jvfc.ir
دوره اول، شماره دوم، پیاپی (۲)، تابستان ۱۳۹۹
صص ۳۲-۱۹

بررسی مضامین فراگیر موثر در سیاست‌گذاری و آینده غذا در مناطق شهری

فرشید عزیزخانی*، دکتری آینده‌پژوهی، دانشکده مدیریت، دانشگاه تهران، تهران، ایران

دریافت: ۱۳۹۸/۰٤/۱۰ **پذیرش نهایی: ۱۳۹۹/۰۲/۰۳**

چکیده

در مناطق شهری موضوع غذا با سایر چالش‌ها و مسایل شهرها آمیخته شده و ساختاردهی به موضوع را مشکل نموده است. نداشتن ساختار مناسب و پیچیدگی باعث گردیده که در این تحقیق با استفاده از دیدگاه‌های خبرگان مختلف به موضوع نگریسته شود. هدف این تحقیق عبارت است از تلاش عملی برای شناسایی مضامین و مقوله‌هایی که منجر به پایداری سیستم غذا در شهرها و بهره‌مندی نسل‌های آینده از این میراث طبیعی خواهد شد. داده‌های تحقیق از طریق مصاحبه با خبرگان گرداوری گردیده است. سوال تحقیق این است که با در نظر گرفتن سیستم غذا در مقیاس شهری و با هدف حرکت به سوی توسعه پایدار شهر از دیدگاه متخصصان غذا چه ایده‌های در خصوص سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، هماهنگ نمودن مراکز، مسئولین و دست‌اندرکاران غذا و تغذیه، و اجرایی شدن سیاست‌ها قابل طرح است؟ و چگونه می توان این ایده‌ها را یکپارچه نمود. پژوهش حاضر مبتنی بر استفاده از دو روش تحلیل مضمون و مفهوم دیدگاه‌های چندگانه می‌باشد. برای انجام فرآیند تحلیل از نرم افزار اطلس. تی آی استفاده شده است. در این پژوهش در مجموع ۳۹۲ مفهوم و ۳۳ مقوله استخراج شده است. از مجموعه ۳۳ مقوله ۱۳ مقوله در زیر مجموعه دیدگاه سازمانی، ۸ مقوله زیرمجموعه دیدگاه فردی و ۱۲ مقوله زیر مجموعه دیدگاه فنی قرار گرفته‌اند. احصاء مضامین و مقوله‌های متنوع در خصوص موضوع غذا در مناطق شهری نشان می‌دهد که باید نسبت به مسئله غذا و تحولات مرتبط با آن در شهرها توجه بیشتری داشته باشیم تا قبل از غافلگیری، سیاست‌های قابل قبولی اتخاذ کنیم.

واژه گان کلیدی: سیاست غذای شهری، راهبرد غذای شهری، سیستم پایدار غذا، آینده غذا، اطلس تی آی.

* - نویسنده مسئول: Azizkhani_f@ut.ac.ir

[Downloaded from jvfc.ir on 2026-02-10]

۱. مقدمه

غذا در سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی شهری مقوله نوپدیدی است (Doernberg, Horn, Zasada, & Piorr, 2019). در جامعه نوین غذا و کشاورزی موضوعی مربوط به مناطق روستایی در نظر گرفته شده‌است (Hurley, 2008). سیاست‌های این بخش مانند طرح‌های کشاورزی یا امنیت غذایی نیز عمدتا به مناطق خارج از شهرها معطوف است و معمولا در سطح جهانی و ملی به آن پرداخته می‌شود. دولت، وزارتخانه‌ها، مراکز ترویج، تحقیق و توسعه در امور تغذیه و مراکز بین‌المللی مانند سازمان تجارت جهانی و سازمان خواربار جهانی مسئول سیاست‌گذاری و برنامه-ریزی در امر غذا هستند که معمولا در سطوح ملی و جهانی عمل می‌کنند. شهرداری‌ها نیز معمولا در حد سیاست‌گذاری‌های کاربری اراضی و همکاری در اجرای طرح‌های ملی به این امر پرداخته‌اند (Curry, Reed, Keech, & Maye, 2014). اما امروزه به دلایل مختلف مسئله تامین منابع و از جمله غذا در مقیاس شهری اهمیت ویژه‌ای یافته است و روندها بیانگر این است که که این اهمیت در آینده افزایش خواهد یافت. هرچند در طول قرون بیستم و بیست و یکم، شهرنشینی پدیده جهانی بوده‌است، ولی اکنون تعداد افرادی که در شهرها زندگی می‌نمایند نسبت به تعداد افرادی که در روستاها زندگی می نمایند فزونی یافته است (Burger, Brown, Day, Flanagan, & Roy, 2019). بسیاری از سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان شهری متوجه این امر شده‌اند که سیتم غذایی شهر از جنبه‌های متعددی بر توسعه پایدار شهر موثر و با دیگر سیستم‌های شهری نظیر؛ مسکن، حمل و نقل و زیست‌بوم در ارتباط است (Piorr, Zasada, Doernberg, Zoll, & Ramme, 2018). برای جامعه مفاهیم جدیدی مطرح گردیده است که فراتر از وجود غذایی کافی بوده و به خودکفایی، پایداری محیط زیست، سلامت انسان و عدالت اجتماعی مربوط می‌شود. بر این اساس بسیاری از متخصصان مقیاس شهری را یکی از سطوح مناسب برای اقدامات سیاستی و برنامه ریزی غذا می دانند (Ilieva, 2016). تفکر در مورد آیندهٔ غذا به دلیل موضوعات بوم‌شناختی نظیر؛ کیفیت آب و میزان دسترسی، از دست رفتن زمین‌های کشاورزی به دلیل شهرسازی یا بیابانی شدن خاک، از دست رفتن منابع غذاییِ جنگلی به دلیل قطع درختان، تغییرات آب و هوایی و از دست رفتن سلامت خاک به دلیل استفاده از آفت‌کش‌ها و کودهای پایهٔ نفتی و غیره، که امنیت غذایی را به خطر می‌اندازند، چالش برانگیز است. این مسائل به‌خودی‌خود پیچیده‌اند و حل آن‌ها آسان نیست. بنابراین، از فکر کردن به اینکه نسل شهرنشین آینده چطور سیر خواهد شد اجتناب میکنیم (Hurley, 2008). تاکنون بیشتر مداخلات سیاست‌گذاران در امر غذا جنبه تشویق و حمایت از تولید را داشته است و متمرکز بر تولید و تأمین و افزایش کارایی در مناطق غیر شهری بوده است. ضمن اینکه این موضوعات بسیار حائز اهمیت هستند، لیکن این نگاه به‌تنهایی برای حرکت به‌سوی پایداری کافی نیست. در چنین شرایطی جستجو برای سایر بدیل‌ها و راه‌ها برای ارتقا اقدامات مرتبط با غذا نیز بسیار حائز اهمیت است و می‌تواند راهبرد مناسبی برای لحاظ نمودن در سیاست‌های برنامه‌های توسعه و سایر قوانین و اسناد بالادستی شهرها باشد.

۲. مبانی نظری

سیستم پایدار غذا عبارت است از وجود غذا و نوشیدنی ایمن، سالم و مغذی برای مصرف‌کنندگان در فروشگاه‌ها، رستوران‌ها، مدارس، بیمارستان‌ها و غیره که نیازهای مردم دارای توانمندی مالی عادی را برطرف نموده و زندگی پایدار و محیط کار ایمن و بهداشتی برای تولیدکنندگان، فراوری‌کنندگان، خرده‌فروشان و کارکنان آنها فراهم آورد. مصرف انرژی را کاهش دهد، به بهبود محیط زیست کمک نماید؛ ضمن فراهم آوردن غذای مقرون به صرفه برای تمام اقشار جامعه، بالاترین استانداردهای سلامت و بهزیستی حیوانات را رعایت نماید؛ کشاورزی محلی و تنوع فرهنگی منطقه‌ای را به‌ویژه با تاکید بر تولیدات محلی حمایت کند و مسیر حمل و نقل مواد غذایی را حداقل نماید (Reisch, Eberle, & Lorek,

[Downloaded from jvfc.ir on 2026-02-10]

2013). «لستر براون[۱]» بنیان‌گذار و رئیس موسسه «سیاست زمین[۲]» عقیده دارد، آن بخش از اقتصاد که تصور می شود در ابتدا دچار مشکل اساسی شود، غذا است. خاک های در حال فرسایش، جنگل های رو به زوال، شیلات در حال نابودی، سفره های آب زیرزمینی رو به اتمام و دمای زمین رو به افزایش است، موارد یاد شده دست به دست هم داده و تولید غذای مناسب با نیازهای انسان‌ها را با مشکلات جدی روبرو می‌سازد (لستر براون, ۱۳۸۳). در گزارش وضعیت آینده عنوان گردیده است که در ۳۰ سال آینده ۲,۳ میلیارد نفر دیگر به جمعیت جهان اضافه خواهدشد و انتظار می‌رود در ۱۰ سال آینده یک میلیارد نفر دیگر به جمعیت جهان اضافه شود و این موضوع تقاضای بی‌سابقه‌ای برای غذا، آب، انرژی و اشتغال ایجاد می‌نماید، بیشتر این افزایش جمعیت در مناطق کم‌درآمد شهری خواهدبود (Glenn, Gordon, & Florescu, 2017). محدودیت‌های اجتماعی اقتصادی، قوانین محیطزیستی، ترجیحات غذایی، تغییرات آب‌وهوا (شامل تغییرات شدید، کمیابی و تحلیل منابع (آب جهت آبیاری، عنصر شیمیایی فسفر، زمین حاصل‌خیز، انقراض گونه‌ها) و انرژی فسیلی برخی دیگر از این عوامل تشدید کننده اهمیت موضوع غذا می‌باشند (Spiertz, 2012). چاقی و بیماریهای مرتبط با غذا و تغذیه، اسراف و تبذیر، نابرابری در امنیت غذایی را نیز باید به موارد فوق اضافه نمود. سازمان خواربار جهانی در سال اعلام نموده است که عدم امنیت غذایی در جهان بیشتر یک مسئله دسترسی (به دلیل عدم قدرت خرید یا قیمت بالا) است تا مسئله تأمین (FAO, 2011). ناامنی غذایی از دو بُعد کمی و کیفی در حال افزایش است. در شرایطی که موضوع مصرف بیش از حد غذا مطرح است و بیشتر جمعیت جهان در شهرها زندگی می‌کنند، امنیت غذایی نیز یک بُعد شهری مهم به حساب می‌آید و باعث مطرح شدن موضوعات جدید در مورد دسترسی فیزیکی و مالی به غذا شده‌است.

۱- Lester Russel Brown

۲- Earth policy

تعریف جدید از عدالت غذا که شاخصه‌ی آن جهش‌های قیمت مواد غذایی، تحلیل رفتن منابع طبیعی، اختصاص زمین‌های کشاورزی به سایر کاربری‌ها، ناآرامی‌های جوامع و تاثیرات تغییر آب و هوا است «جغرافیای جدیدی از امنیت غذای»[۳] ایجاد نموده‌است (Sonnino, 2016). از اطلاعات فوق می‌توان استنباط نمود که مسئله غذا در آینده به‌راحتی پتانسیل ایجاد چالش در بسیاری از کشورها و شهرهای جهان به‌ویژه در مناطق خشک، کم‌حاصل، دارای تراکم جمعیت بالا و فقیر را دارد، و تهدید علیه دسترسی، تأمین و تولید غذا، به‌راحتی می‌تواند جزو عوامل مخرب ساختار هر کشوری محسوب گردد. شهرها و شهرنشینان خود را در مقابل تولید مسئول نمی‌دانند و به عنوان مصرف‌کننده برای خود هیچ حد و مرزی قایل نیستند و از تبعات تولید مبتنی بر فشار به منابع بی‌اطلاع هستند و روستاها و منطق کشاورزی نیز برای تولید بیشتر مجبور به صدمه زدن به محیطزیست و استفاده بی رویه از منابع و تحمل نابرابرهای اقتصادی و اجتماعی ناشی از تهیه غذای ارزان و فراوان برای شهر هستند. «به نظر می‌رسد که ابزارهای سنتیِ حکمروایی اثربخشی لازم را برای مدیریت سیستم‌های غذای شهری ندارند و لازم است که ابزارهای راهبردی جدیدی در این رابطه توسعه داده‌شود» (Hirsch, Heuschkel, & Terlau, 2018). کارِن هارلی[۴] (2008) در مقاله خود می‌نویسد شاید به دلیل ترسمان از کمبود غذا یا آلودگی آن به آفت‌کش‌های کشاورزی و دیگر مواد شیمیایی، اغلب در مورد غذا کم توجه هستیم. مواجهه با این احتمال که غذای کافی برای خانواده وجود نداشته باشد یا غذایی که مصرف می‌شود ناسالم باشد، بسیار سخت‌است. دفتر امور علمی دولت[۵] انگلستان(Foresight, 2011) در یکی از پروژه‌های آینده‌نگاری زیر نظر این دفتر تحت عنوان «آینده غذا و کشاورزی، چالش‌ها و گزینه‌ها پیش‌رو در ارتباط با

۳- The new geography of food security

۴- Hurley

۵- The Government office for Science

[Downloaded from jvfc.ir on 2026-02-10]

پایداری جهانی» تلاش به شناسایی تصمیماتی نموده که نیاز است سیاست‌گذاران در سال‌های آتی اتخاذ نمایند تا اطمینان حاصل شود که جهان در آینده بطور پایدار و عادلانه تغذیه خواهد شد. هدف این پروژه آینده نگاری اضافه نمودن این ارزش است که موضوع نظام غذایی را در بافت گسترده‌تر برنامه‌های سیاستی قرار دهد. این پروژه به اقدامات سرنوشت‌ساز و تصمیم‌سازی جمعی در حوزه‌های مختلف، شامل؛ توسعه، سرمایه‌گذاری، علم و تجارت برای مقابله با چالش‌های عمده پیش‌رو می‌پردازد. این پروژه برپایهٔ مطالعات بین‌المللی قبلی، شامل مطالعات موسسه ارزیابی بین‌المللی دانش کشاورزی[۱]، علم و فناوری برای توسعه[۲]، صندوق بین‌المللی توسعه کشاورزی[۳] و گزارش فقر روستایی[۴]، بصیرت جدیدی در مورد اینکه چگونه چالش‌های متفاوت می‌توانند همگرا شوند، راهبردها و سیاست‌های مورد نیاز برای پرداختن به این چالش‌ها و اولویت‌بندی اقدامات کنونی و آینده، فراهم آورده است. هدف این تحقیق به‌عنوان تلاشی علمی در رشته‌های آینده‌پژوهی، برنامه ریزی شهری و سیاست‌گذاری غذا عبارت است از فعالیت در جهت معرفی و شناساندن مفاهیم سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی غذا در مقیاس شهری و آشنایی با این مفاهیم و تفکر در مورد آینده غذا در شهرها. همچنین تلاش عملی برای شناسایی ایده‌ها، معیارهای یا شاخص‌هایی که منجر به پایداری سیستم غذا در شهرها و بهره‌مندی نسل‌های آینده از این موهیت الهی خواهد شد. سئوال تحقیق عبارت است از اینکه با در نظر گرفتن سیستم غذا در مقیاس شهری و با هدف حرکت به سوی توسعه پایدار شهر از دید متخصصان غذا چه ایده‌های در خصوص سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، هماهنگ نمودن مراکز، مسئولین و دست‌اندرکاران غذا و تغذیه، و اجرایی شدن سیاست‌ها قابل طرح است؟ و چگونه می‌توان این ایده‌ها را یکپارچه نمود؟

۳. روش تحقیق

در این پژوهشِ میان‌رشته‌ای از روش‌های کیفی استفاده‌شده است. دلیل آن نیز تطابق بهتر آن با موضوع سیاست‌گذاری و تمرکز بیشتر روش‌های کیفی بر فهم پدیده‌ها بواسطه حصول بینش‌های کافی نسبت به پدیده مورد مطالعه است. پژوهش حاضر مبتنی بر استفاده از دو روش تحلیل مضمون[۵] و مفهوم دیدگاه‌های چندگانه[۶] می‌باشد. مضمون الگویی است که در اطلاعات کشف می‌شود و به توصیف، سازماندهی و تفسیر وجوه یک پدیده می‌پردازد (Boyatzis, 1998). داده‌های این پژوهش از طریق مصاحبه گردآوری گردیده‌اند. مصاحبه شوندگان به صورت نمونه‌گیری نظری انتخاب شده‌اند. برای تعیین حجم نمونه از شیوه‌ی حجم نمونه منجر به اشباع نظری[۷] استفاده شده است و در مجموع پانزده مصاحبه با افراد خبره انجام شده است. در این پژوهش تحلیل مضمونی مطابق فرایند کدگذاری باز[۸]، یعنی؛ مطالعه متن و استخراج بخش‌های مرتبط آن و الصاق کد به آنها و کدگذاری تفسیری، یعنی؛ دسته‌بندی کدهای باز و تفسیر معانی دسته‌ها با توجه به سئوالات تحقیق و حوزه مطالعاتی و یکپارچه سازی از طریق مضامین فراگیر صورت پذیرفته است. برای انجام فرآیند کدگذاری از نرم افزار تخصصی تحلیل داده‌های کیفی «اطلس. تی آی ۸»[۹] ویرایش ۸,۴,۱۵ استفاده شده است که اطلاعات کامل در مورد نرم‌افزار در نشانی اینترنتی آن[۱۰] قابل مشاهده است. برای یکپارچه‌سازی از طریق مضامین فراگیر از روش دیدگاه‌های چندگانه استفاده شده است. روش مفهوم دیدگاه‌های چندگانه یکی از روش‌های مورد استفاده در آینده‌پژوهی است.

۱- International Assessment of Agricultural Knowledge
۲- Science and Technology for Development
۳- International Fund for Agricultural Development
۴- Rural Poverty Report
۵- Theme
۶- The Multi Perspective Concept
۷- Theoretical Saturation
۸- Open coding
۹- ATLAS.ti 8
۱۰- https://atlasti.com/

[Downloaded from jvfc.ir on 2026-02-10]

این روش ابتدا توسط «گراهام تیلت آلیسون»[۱] پیشنهاد گردید. دیدگاه‌های چندگانه شکاف بین تحلیل و دنیای واقعی سیستم‌های بدساختار[۲] را به خوبی پُـر می‌نمایـد. این روش بر این اساس بنا شده است که پارادایم علمی در بررسـی سیسـتم‌هایی کـه از سـاختارمندی خـوبی برخوردار هستند،موفق عمل می‌نماید. اما برای مطالعـه سیستم‌های پیچیـده اجتمـاعی– فنـی کـارایی لازم را ندارد. (Linstone, 1985). در این روش پدیده مـورد مطالعه از سه دیدگاه مختلف مورد بررسی قرار می‌گیرد. این سـه دیـدگاه عبارتنـد از (Glenn & Gordon, 2009):

«دیدگاه فنی»[۳]؛ در این دیدگاه پدیده مورد مطالعه از منظر علم و فناوری و با روایت علوم تجربی یا علوم دقیقه از علم مورد بررسی قرار می‌گیرد. ویژگی‌های دیدگاه فنی عبارت است از اینکه: مسایل از طریق انتزاعی نمودن[۴]، ایده‌آل‌سازی[۵] و مجزا نمودن[۶] ساده‌سازی می‌شوند. در اینجا این فرض ضمنی وجود دارد که فرایند تقلیل و ساده‌سازی به یافتن راه حل برای مسئله کمک می‌نماید. داده‌ها و مدل‌ها بلوک‌های اصلی سازنده‌ی تحقیق را تشکیل می‌دهند. هرگاه که ممکن باشد نظم‌دهی، ساختاردهی و کمی‌سازی انجام می‌شود. مشاهده، مدل‌سازی، آزمایش و تحلیل معمولا به افزایش توان پیش‌بینی کمک می‌نمایند. انتظار می‌رود که فرضیه‌ها معتبر و مشاهدات و آزمایشات تکرارپذیر باشند.

«دیدگاه سازمانی»[۷]؛ در این دیدگاه پدیده مورد مطالعه از منظر اجتماعی مورد بررسی قرار می‌گیرد. این دیدگاه بر اساس این تفکر بنا گردیده است که انسان‌ها اجتماعی‌ترین موجودات هستند و از ابتدای خلقت درون گروه‌های اجتماعی و جوامع سازماندهی شده‌اند. در اجتماع افراد از برخی از خواسته‌های فردی خود صرف نظر می‌کنند و برخی از مسئولیت‌ها را می‌پذیرند و در مقابل از مزایای عضویت در گروه یا سازمان برخوردار می‌شوند. شکل کلی‌تر آن نهاده هستند. در دیدگاه سازمانی تمرکز بیشتر بر فرایند است تا محصول، بیشتر بر اقدام است تا حل مسئله. در این دیدگاه سوالات اصلی عبارتند از آیا باید کاری انجام داد و اگر باید کاری انجام داد، آن چه کاری است؟ چه کسی باید آن کار را انجام دهد و چگونه؟ در این دیدگاه باید آگاه بود که تحمیل از بالا به پایین «راه حل» اگر از حمایت پایین به بالا برخوردار نباشد، ممکن است کاملا شکست بخورد. در این دیدگاه ما با مسئله قدرت روبرو هستیم.

«دیدگاه فردی»[۸]؛ در این دیدگاه پدیده مورد مطالعه از منظر فرد مورد بررسی قرار می‌گیرد. این دیدگاه وارد رابطه بین فرد با سیستم می‌شود. فرد می‌تواند تفاوت تعیین کننده‌ای ایجاد نماید. یک رهبر اثربخش می‌تواند پیروان خود و سازمان را وادار به قبول چشم‌انداز مد نظر خود بنماید و یک سازمان یا جامعه را تغییر دهد. هنرمندی خلاق، رهبری فرمند، یک کارآفرین و فردی که خلاف جریان متعارف حرکت می‌نماید، در وحله اول از دیدگاه منحصر به فرد خود انرژی می‌گیرد. در دیدگاه فردی موضوع بهره‌مندی از شهود مطرح است.

در شکل ۱ بصـورت نمایـدن روابـط اصـلی بـین دیدگاه‌هایی که در روش دیدگاه‌های چندگانه مـد نظـر قـــرار می‌گیرنـــد نشـــان داده شـــده اســـت.

۱- Allison,Graham Tillet
۲- ILL-Structured
3-The Technical Perspectives (T)
4- Abstraction
5- Idealization
6- Isolation
۷-The orgnisational perspectivr (O)
8-The Personal Perspectives (P)

[Downloaded from jvfc.ir on 2026-02-10]

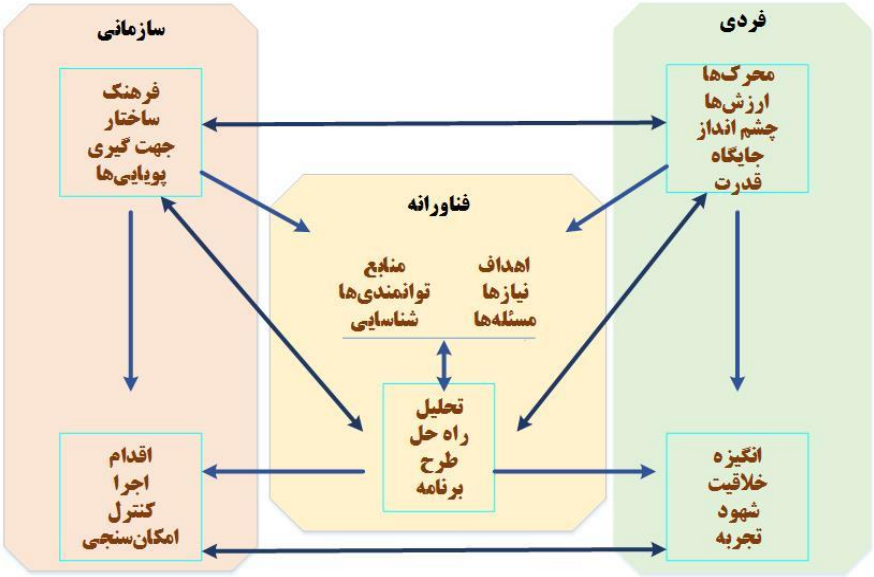

شکل ۱. روابط بین دیدگاه‌ها

منبع: (Glenn & Gordon, 2009)

٤. یافته های تحقیق

پس از گردآوری داده‌ها از طریق مصاحبه و پیاده نمودن متن آنها به شکل اسناد متنی در نرم افزار مایکروسافت ورد ، این اسناد در نرم افزار «اطلس. تی آی» بارگذاری گردید و با خواندن و مرور متن مصاحبه‌ها و با رعایت قواعد علمیِ کدگذاری نسبت به کدگذاری‌باز اقدام شد. خروجی مرحله کدگذاری‌باز بدست آوردن فهرستی از مضامین است. مضامین استخراجی از مصاحبه‌ها فهرست گردید و خروجی آنها در قالب فایل مایکروسافت اکسل بدست آمد. نمونه‌ای از کدگذاری داده‌ها و مضامین استخراج شده در جدول ۱ نشان داده شده است:

جدول ۱. بخشی از کدگذاری داده ها و استخراج مفاهیم

ردیف	نمونه متن مصاحبه‌ها	مضمون
۱	با اینکه مدیریت آب با مسئله غذا در ارتباط است، اما آنقدر که به مسئله آب توجه می شود به مسئله غذا توجه نمی‌شود. با اینکه آلودگی هوا و غذا هر دو برای انسان زیان‌بار است. آنقدر که به آلودگی هوا توجه می‌شود به آلودگی غذا توجه نمی‌شود. سیاست‌های غذا با سیاست‌های اشتغال، حمل ونقل، بهداشت، انرژی، آب، مسکن، شهرسازی و کاربری زمین هماهنگ نیست. غذای یک شهر از چند استان آنطرف‌تر حمل می‌شود در حالی که خود همان استان یا استان مجاور همان تولید را دارد. چندین سازمان در مورد غذا فعالیت می‌کنند ولی یک هماهنگ کننده وجود ندارد.	مدیریت آب آلودگی هوا غذای شهری و اشتغال سیستم حمل و نقل غذا بهداشت و غذا مسکن و شهرسازی و غذا زمین با کاربری باغی و زراعی در شهرها مصرف انرژی برای تولید غذا سازمان‌های فعال در ارتباط با غذا سیاست‌گذاری جامع

[Downloaded from jvfc.ir on 2026-02-10]

۲	مواد غذایی به شکل مواد خام باغی، زاراعی، میوه، سبزی، دام و طیور، آبزیان و شکل‌های مختلف غذاهای فراوری شده مثل رب و آب لیمو از استان‌ها و شهرها و حتی سرتاسر جهان وارد شهر تهران می‌شود. اینکه این غذا در کجا، چه زمانی، توسط چه کسی و با چه استانداردهای تولید شده و چگونه تا تهران رسیده است نیاز به بررسی دارد. تازه بعد از رسیدن به تهران چگونه و چقدر و با چه شرایطی به مراکز عرضه می‌رسد نیز نیاز به بررسی و پایش دارد. این کار تا حد زیادی با توجه به فناوری و زیرساخت‌های موجود امکان پذیر است. نتیجه آن خواهد شد که مثل الان چندین نوع گفته مختلف در مواردی مثل روغن پالم وجود نداشته باشد.	آشکال مواد غذایی وارد شده به شهر فراوری غذا مبدا تولید غذای شهر زمان تولید مواد غذایی هویت تولیدکنندگان استاندارد تولید و محصول سیستم نظارت سستم حمل و نقل غذا مراکز عرضه شهری نحوه تأمین مواد غذایی توسط مراکز عرضه فناوری‌های مختلف سیستم غذا زیرساخت سودجویی غذاهای ناپایدار

مواردی که در ذیل ستون «مضمون» از جدول ۱ درج شده است، واحدهای مفهومی هستند که به طور مستقیم از مصاحبه با خبرگان حاصل گردیده است. کدگذاری باز از علوم دقیقه نیست و محقق از خلاقیت، قدرت تخیل و توانایی خود در تعبیر و تفسیر داده‌ها برای یافتن و خلق کدها بهره می‌برد. در این پژوهش مجموعا ۳۹۲ مفهوم استخراج گردید و برای تمامی مضامین استخراج شده تعریفی محقق ساخته ارایه گردید که با استفاده از امکانات نرم افزار «اطلس. تی آی» هر تعریف به مضمون مربوطه الصاق شد. به عنوان مثال برای مضمون « آب و رابطه آن با غذا» تعریفِ، «هر نوع رابطه‌ای که آب و سیستم غذا در مناطق شهری می‌توانند با یکدیگر داشته باشند» نوشته شد. مرحله بعدی از فرایند تحلیل مضمونی کدگذاری تفسیری است که خروجی آن خلق یا ایجاد «مقوله‌ها» با استفاده از داده‌ها است. با این کار سطح انتزاع و فشرده‌سازی مضامین بالاتر رفته و مفاهیم انتزاعی‌تری خلق گردید. از ۳۹۲ مفهوم فهرست شده در مجموع ۳۳ مقوله استخراج شد. به عنوان نمونه در شکل ۲ خروجی نرم افزار «اطلس. تی آی» در مورد مقوله «مدیریت منابع» که یکی از ۳۳ مقوله ایجاد شده است، درج گردیده است. در ذیل شرحی مختصری در مورد کلیه مقوله‌ها درج گردیده است:

مدیریت منابع: مجموعه برنامه‌ها و اقدامات مدیریتی که در جهت تامین نهادهای تولید و بهره‌وری مناسب آنها صورت می‌گیرد.

ارزیابی جریان غذا به و درون شهرها و هدر رفت غذا: این ارزیابی به منظور حصول اطمینان از دسترسی عینی به غذای تازه و داشتن استطاعت اقتصادی برای خرید غذا در نواحی کم درامد یا کم برخوردار شهر صورت می‌گیرد، موضاعات ممانعت از سودجویی افراد و وجود سیستم حمل و نقل و لجستیک مناسب و کاهش انتشار کربن ناشی از استفاده از سوخت‌های فسیلی در این ارزیابی پایش می‌گردد. همچنین این ارزیابی میزان هدر رفت غذا را نیز مشخص خواهد نمود.

ارتقاء مشارکت ذینفعان در سطح شهری: وجود تعامل مناسب بین ذینفعان و بازیگران اصلی در سیستم غذا با همکاری افراد و مراکز و نهادها و سازمان های مختلف و همچنین توجه و جلب مشارکت کسانی که ممکن است از اجرای سیاست‌ها و برنامه‌ها زیان ببینند.

ترویج و توسعه حمایت‌های اجتماعی از نیازمندان: حمایت‌های اجتماعی مجموعه‌ای از کمک‌هایی است که به شکل مستقیم یا غیرمستقیم و به صورت کمک هزینه نقدی یا غذا یا سایر اشکال از طرف شهردارها یا سازمان‌های مردم نهاد یا مردم و سایر مراکز به افراد

[Downloaded from jvfc.ir on 2026-02-10]

نیازمند صورت می‌گیرد. مواردی مثل اطعام نیازمندان و غذای نذری و ... مواردی از این کمک‌ها می‌باشند.

اقدامات اقتصادی جمعی و منسجم: مجموعه اقداماتی که کمک نماید کشاورزی و تولید غذا از لحاظ اقتصادی مقرون به صرفه شود. محرک‌ها و بازدارنده‌های اقتصادی، نظیر، مالیات، عوارض، یارانه، تسهیلات بانکی و کمک‌های نقدی و غیرنقدی و نیز هزینه تغییر کاربری زمین‌های باغی و زراعی به سایر کاربری‌ها، کمک به عرضه تولیدات در بازار با حذف واسطه‌های غیر ضرور و دلالان.

ایجاد انسجام بین شهر و تولید، فرآوری و توزیع: تدوین برنامه و اقدام در جهت شناسایی و همکاری مستمر با مراکزی تولید و تولیدکنندگانی که غذای مورد نیاز شهر را تولید می‌نمایند با الویت‌دهی به مراکز تولید محلی و نزدیک‌تر به شهر و فراهم آوردن امکان دسترسی مطمئن آنها به بازارهای اقتصادی شهر.

بازنگری فرایندها، مقررات و وظایف: بازنگری مستمر و نظام‌مند در فرایندها، مقررات و وظایف افراد و سازمانهای مرتبط با تولید، توزیع، مصرف، دفع و بازیافت پسماند غذا در مناطق شهری.

ترویج تعلیم و تربیت و تحقیق مشارکتی: با توجه به بیش ازحد گسسته بودن کنش‌ها در رشته‌های مختلف و فعالیت روی موضوعات مشترک ولی بصورت جزیره‌ای، جداگانه و ناپیوسته، مراکز آموزشی، مهارت‌آموزی و پژوهشی بصورت مشارکتی فعالیت نمایند.

شکل ۲. نمونه ای از مقوله‌ها– مدیریت منابع

تسهیل همکاری بین دستگاه‌ها و بخش‌های مختلف شهری: تدوین مسیر گذر به مصرف پایدار در شهر و تدوین راهبردهای آن بدون همکاری و مشارکت تمامی ذینفعان از جمله سازمان‌های ذیربط اصولاً

[Downloaded from jvfc.ir on 2026-02-10]

ممکن نیست. در این راه نیاز است به تسهیل ارتباط و افزایش هماهنگی بین مراکز، سازمان‌ها و عوامل مرتبط با غذا در شهر توجه شود.

توسعه سیستم اطلاعات بین بخشی: پرهیز از ایجاد، ارتقاء و توسعه سیستم اطلاعات جزیره‌ای و ناهماهنگ در دستگاه‌های مختلف و توسعه سیستم اطلاعات یکپارچه و تبادل داده‌های مرتبط با سیستم غذای شهری.

شناسایی، نگاشت و ارزشیابی اقدامات ابتکاری: اقدامات ابتکاری ارزشمندی توسط افراد، گروه‌ها و سازمان‌های مختلف بخش عمومی و خصوصی و مردم صورت می‌گیرد. نیاز است این اقدامات ابتکاری شناسای و ثبت و ارزشیابی شوند تا از انجام سعی و خطا پرهیز و تجربیات ارزشمند انتقال یابد.

ایجاد مجمع یا شورای غذا: شهرداری می‌توانند همانطور که در مورد محیط زیست، حمل و نقل، آب و ... دارای تشکل و مراکز رسمی هستند در مورد غذا نیز دارای مجمع یا شورای رسمی باشند.

توسعه اشتغال مناسب در بخش غذا: نظام غذا در مناطق شهری می‌تواند فرصت‌های اشتغال مناسبی برای شهروندان ایجاد نماید. لازم است در شهرها علاوه بر اشتغال در صنایع فرآوری و تبدیل به بخش‌های تولید و بازیافت غذا نیز توجه شود.

الگوهای ناپایدار مصرف: الگوهای مصرف که موجب چاقی، دیابت، بیماری‌های قلبی و عروقی و دیگر موارد مرتبط با سلامت می‌گردد و مصرف بیش از حد شکر، نمک، چربی، گوشت، فست‌فودها، همچنین مصرف گرایی، اسراف و تبذیر، مدگرایی در غذا و خرید محصولات غذایی ناپایدار.

آشپزی پایدار: دانش، مهارت و تجربه افراد در آشپزی و به خصوص آشپزی پایدار و پخت غذاهای محلی و آهسته پخته شده.

توجه به رژیم های غذایی پایدار: رژیم‌های غذایی که سالم، ایمن، متناسب با فرهنگ جامعه، دوستدار محیط زیست و بیشتر متکی بر مصرف گیاهان یا آبزیان باشد.

آگاهی، مهارت‌ها و تعهد فرد: میزان آگاهی، مهارت‌ها و تعهد فرد نسبت به پایدار بودن نظام غذا به استقرار چنین نظامی کمک خواهد نمود.

ویژگی جمعیت شناختی: مرد، زن، نوزاد،کودک، جوان، پیر، مجرد، متاهل، دارا یا فاقد فرزند و ... از ویژگی‌های جمعیت شناختی هستند که پیشران نحوه‌ی کنش و برهم‌کنش فرد با سیستم غذا می‌باشند.

پیگیری حقوق فردی و اجتماعی در ارتباط با غذا: مطابق قوانین اساسی کشورها و قوانین جهانی افراد در خصوص غذا حق و حقوقی دارند و نیاز است که در جهت احقاق این حقوق توجه، فعالیت و مطالبه داشته باشند. جنبش‌های اجتماعی حامی حقوق مصرف‌کنندگان، حفظ محیطزیست، جانداران و کرهٔ زمین و فعالیت‌هایی ازاین‌دست.

مشارکت در برنامه های اجتماعی غذا: در هر شهری با توجه به بافتار و زمینه‌های فرهنگی جامعه برنامه‌های مختلفی در زمینه ایجاد نظام غذایی پایدار و کمک به اقشار محروم جامعه انجام می‌شود که مشارکت افراد را می‌طلبد.

پرهیز از مد و پرستیژ در امر غذا: بین مُدگرایی و تغییر الگوهای مصرف خوراک رابطه وجود دارد. غذاها هم مثل لباس و سایر محصولات مُد می‌شوند. همچنین تولید و آماده‌سازی غذا در جامعهٔ ارزش خود را از دست داده است و کاری دور از مُد و زندگی مدرن محسوب می‌گردد.

دسترسی آسان به رژیم‌های غذای پایدار: غذا و به ویژه غذاهایی سالم، محلی، فصل، ارگانیک، طبیعی، و امثالهم به راحتی در دسترس باشد و نیازی به جستجو و تکاپو برای یافتن یا اجرای فرایندها و فعالیت‌های خاص یا مراجعه به فروشگاه و محل ویژه نباشد و استطاعت مالی برای دستیابی به آنها نیز وجود داشته باشد.

[Downloaded from jyfc.ir on 2026-02-10]

تـامین منـابع لازم بـرای کشـاورزی شـهری: نهاده‌های مانند، زمین، فنـاوری، سـرمایه، آب، دانـش، مهارت و مواد و زیرساخت‌های لازم برای کشـاورزی و تولید در شهر فراهم گردد.

تـامین و استحصـال آب از پسـاب مصـرفی: سیاست‌گذاری، برنامه و نیازهـای اجرایـی و فنـی لازم برای استحصال آب از پساب مصرفی کلیه مراکز نظیـر منازل، ادارات و کارخانجات وجود داشته باشد.

ایمنی و بهداشت غذا: اطمینان از اینکه غذایی که مردم جامعه استفاده می‌کنند به‌طور کامل سالم اسـت و فاقد هرگونه آلودگی میکروبـی، انگلـی و یـا شـیمیایی است و در هنگام استفاده از آنها زیرساخت‌های مصـرف در شرایط بهداشتی وجود دارد.

انرژی حاصله از زباله: زیرساخت‌های لازم جهـت استحصال انرژی از پسماندها فراهم گـردد و از انـرژی حاصله برای مراکز تولید غذا استفاده شود.

تامین اجتماعی: امکانـات و ضـروریات اسـتاندارد برای زندگی در شهر برای همه افـراد از جملـه فعـالان بخش تولید غذا در شهر فراهم گردد.

جـذابیت محصـولات پایـدار: محصـولات پایـدار دارای همان جذابیت‌های محصولات متعـارف باشـند و انواع مختلف با کیفیت، بسته بندی و تنوع مناسب بـه آسانی در دسترس باشد، مثلاً تنوع بسته‌بندی و امکـان دسترسی به روغن ارگانیک در حد روغن‌هـای متعـارف تأمین گردد.

تسهیل بازیافت و توزیع مجدد غذا: زیرساخت‌ها و امکانات اقتصادی و فناورانه لازم جهت بازیافت پسماند غذا و توزیع و استفاده مجدد از آن فراهم گردد.

توجه به حمل و نقل و لجستیک پایـدار: سیسـتم غذا نیاز به سیسـتم حمـل و نقـل و لجسـتیک ویـژه و تخصصی خود دارد. علاوه بر این با توجه به وجود انواع آلودگی و آلاینده‌ها در شهرها این سیستم بایـد حـداقل آلودگی را برای شهر تولید نماید.

حمایـت از بازارهـای عمـومی: سیاسـت‌گذاری و برنامه‌ریزی و زیرساخت لازم برای حمایت از بازارهـای عمومیِ زیر نظر شهرداری‌ها نظیر؛ بازارهای کشاورزان، بازارهـای روز، بازارهـای دستفروشـان بازارهـای غیررسـمی، بازارهـای اجتمـاعی و اینترنتـی، بازارهـای عمده و خرده فروشی، رستورانها و فروشـگاه‌ها و دیگـر توزیع‌کنندگان غذا فراهم گردد.

کـاهش اتـلاف غـذا و منـابع: سیاسـت‌گذاری، برنامه‌ریزی و زیرساخت لازم برای کاهش اتلاف غذا و سایر منابع نظیـر خانـه‌های هوشـمند و سـاختمان‌های بدون اتلاف منابع و انرژی فراهم گردد.

مواجهـه بـا بلایـا و حـوادث: سیاسـت‌گذاری، برنامه‌ریزی و زیرساخت لازم بـرای مواجهـه بـا بلایـا، حوادث، بحران‌ها و تهدیدات مرتبط با غذا فراهم گردد.

گـام بعـدی یکپارچه‌سـازی مقولـه‌ها از طریـق مضامین فراگیر است. بـرای خلـق مضـامین فراگیـر و دسته‌بندی، یکپارچه‌سـازی و نشـان دادن ارتبـاط بـین مقوله‌ها در قالب مضامین فراگیـر از روش دیـدگاه‌های چندگانه استفاده شد. در این مرحلـه ۳۳ مقولـه بدسـت آمده در قالب سه مضمون فراگیر یا سه دیـدگاه فراگیـرِ فنی، سازمانی و فردی ریخته شد. با توجـه بـه توضـیح مبسوط ارایه شده در خصوص روش مفاهیم دیدگاه‌های چندگانه در بخش روش تحقیق، فقط نتیجـه حاصـل از دسته‌بندی، یکپارچه‌سـازی و ارتبـاط بـین مقولـه‌ها در Error! Reference source not found. نشـان داده شده است. از مجموعه ۳۳ مقوله ۱۳ مقوله در زیـر مجموعه دیدگاه سازمانی، ۸ مقوله زیرمجموعه دیـدگاه فـردی و ۱۲ مقولـه زیـر مجموعـه دیـدگاه فنـی قـرار گرفته‌اند.

[Downloaded from jvfc.ir on 2026-02-10]

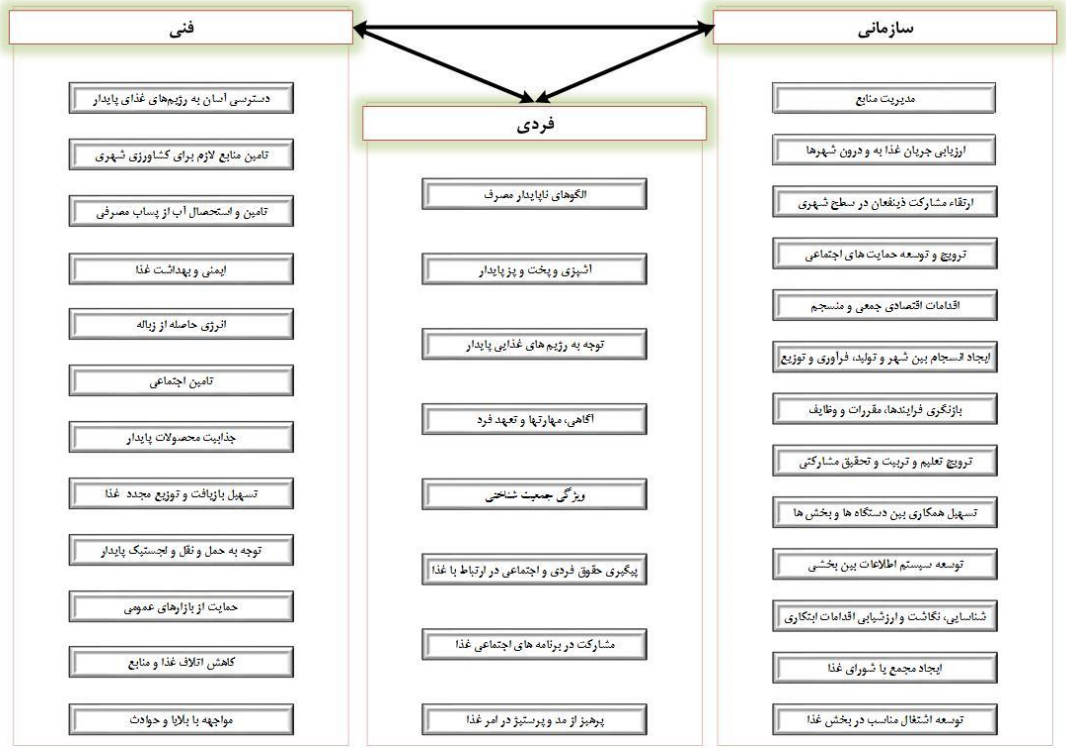

شکل۳. دسته‌بندی، یکپارچه‌سازی و ارتباط بین مقوله‌ها

بدیهی است که بین سه دیدگاه و همینطور بین تک تک مقوله‌های ذیل هر دیدگاه کنش و برهم‌کنش وجود دارد. این روابط نیز اشکال مختلفی دارند. ممکن است دو مقوله هیچ تأثیری از یکدیگر نپذیرند. ممکن است اثر تقویت کنندگی وجود بین دو مقوله وجود داشته باشد و یا اثر کند و متوقف کنندگی وجود داشته باشد. حالتهای تقویت کننده و متوقف کننده ارتباط را میتوان با برخی از سازوکارهای توضیحی روشن‌تر ساخت. ارتباطات تقویت کننده، یعنی مواردی که در آنها احتمال وقوع مقوله دوم بر اثر وقوع مقوله نخست تقویت میشود، این حالت حاصل چندین سازو کار است که از جمله آنها میتوان به این دو مورد اشاره کرد: وقوع مقوله نخست، مقوله دوم را عملی یا ممکن میسازد، این نوع از رابطه را رابطه «توانمندساز» می‌گویند. وقوع مقوله اول، شکل‌گیری مقوله دوم برای کاربرد موثر مقوله اول را الزامی میسازد. این نوع از رابطه تقویت کننده را میتوان «ارتقا دهنده» نامید. روابط متوقف کننده نیز، آن دسته از روابطی است که احتمال رخ دادن مقوله دوم در آنها بر اثر وقوع مقوله نخست از میان میرود و حاصل ساز و کارهای زیر است: وقوع مقوله اول سبب غیرعملی و غیرممکن شدن مقوله دوم میشود، این نوع رابطه متوقف‌کننده با عنوان «بی‌ارزش» نام گذاری میشود. وقوع مقوله اول عدم وقوع رویداد دوم را برای کاربرد مؤثر مقوله اول الزامی می‌سازد. این نوع رابطه متوقف کننده «بازدارندگی» نامیده می‌شود. بنابراین روش مفهوم دیدگاه چندگانه می‌تواند به سیاست‌گذاران در فهم این اثرات کمک نموده و مقدمه‌ای باشد برای بررسی هریک از اثرات مقوله‌ها بر یکدیگر و استفاده از پویایی‌های بین آنها جهت ارتقاء سیستم غذا در مناطق شهری.

۵. نتیجه گیری

احصاء مضامین و مقوله‌های متنوع در خصوص موضوع غذا در مناطق شهری نشان می‌دهد که باید نسبت به مسئله غذا و تحولات مرتبط با آن در شهرها توجه بیشتری داشته باشیم تا قبل از غافلگیری، سیاست‌های قابل قبولی اتخاذ کنیم. مقوله‌هایی که نیازمند اصلاح و تغییرات کمتری در زندگی افراد هستند، می‌توانند با اولویت بیشتری مورد توجه قرار

[Downloaded from jvfc.ir on 2026-02-10]

گیرد. همچنین ایده‌هایی که مبتنی بـر تحـولات کلـی می‌باشند، ایده هایی هستند که اجـرای آنهـا مشـکل‌تر اسـت. روش دیـدگاه‌های چندگانـه بصـیرت خـوبی در خصوص اهمیت دیدگاه کل‌نگر و جـامع‌نگری و پرهیـز از نگاه فردی، سازمانی یـا فنـی و مهندسـی صـرف در مـورد سیسـتم غـذا بدسـت می‌دهـد. هـیچ رویکـردی به‌تنهایی نمی‌تواند پاسخگوی همه مضامین پیچیده‌ایی باشد که در مطالعه شناسایی گردیده است. با توجـه بـه شناخت بدست آمده نسبت به ایده‌ها و مسـایل غـذا در منـاطق شـهری، می‌توانـد بـرای سیاسـت‌گذاری و برنامـه‌ریزی بلندمـدت از آنهـا اسـتفاده نمـود. سیاست‌گذاران گاهی تـلاش می‌نماینـد یـک ایـده یـا گلچینی از ایده‌های را انتخاب نماینـد کـه از دیـدگاهی خاص بیشترین علاقه‌مندی بـه آنهـا وجـود دارد. ایـن دیدگاه خاص می‌تواند فردی، سـازمانی، تخصصـی و ... باشـد. بـه عبـارات دیگـر افـراد گـاهی در پـی ایجـاد آرمان‌شـهرخود هسـتند کـه بـا انتخـاب یـا و کنـارهم قراردادن ایده‌ها مطلـوب خـود ایجـاد می‌گـردد. لـیکن روش دیدگاه چندگانه تاکید بر پرهیز از نگاه تک بعدی دارد. خوش‌بینی بیش از حـد بـر اثـر دیـدگاه فـردی و سازمانی بدون اینکـه بـه زیرسـاخت غـذا و بافتارهـای اجتماعی آن توجه لازم بعمل آید، و تلاش زیـاد جهـت متقاعد سازی افراد یا بدبینی بیش از حد بر اثـر دیـدگاه مبتنی بـر کمبـود زیرسـاخت و سـرمایه در ایـن روش تعدیل می‌گردد. مفاهیم و مقوله‌های شـناخته و احصـاء شده در این پژوهش می‌توانند پایـه کارهـای بعـدی در مورد سیستم غذا در مناطق شهری باشند.

منابع

۱- لستر براون. (۱۳۸۳). *توسعه... توسعه... تا مرز نابودی!* سیاحت غرب, سال دوم(۱۷), ۹۸-.

2- Boyatzis, R. E. (1998). Transforming qualitative information: Thematic analysis and code development. sage.

3- Burger, J. R., Brown, J. H., Day, J. W., Flanagan, T. P., & Roy, E. D. (2019). The central role of energy in the urban transition: Global challenges for sustainability. BioPhysical Economics and Resource Quality, 4(1), 5.

4- Curry, N. R., Reed, M., Keech, D., & Maye, D. (2014). Kirwan, James (2015) Urban agriculture and the policies of the European Union: the need for renewal. Spanish Journal of Rural Development, 5 (1). pp. 91-106. ISSN 21711216.

5- Doernberg, A., Horn, P., Zasada, I., & Piorr, A. (2019). Urban food policies in German city regions: An overview of key players and policy instruments. Food Policy, 89, 101782. https://doi.org/10.1016/J.FOODPOL.2019.101782

6- FAO. (2011). Global food losses and food waste - Extent, causes and prevention. SAVE FOOD: An Initiative on Food Loss and Waste Reduction, 37. https://doi.org/10.1098/rstb.2010.0126

7- Foresight, U. K. (2011). The future of food and farming: Challenges and choices for global sustainability. Government Office for Science, Foresight, Final Project Report.

8- Glenn, J. C., & Gordon, T. J. (2009). Futures Research Methodology: The Millennium Project: Version 3.0, Dimensions 14.0x4.0x0.6 cm, book. Retrieved from http://books.google.cl/books?id=gSKquAAACAAJ

9- Glenn, J. C., Gordon, T. J., & Florescu, E. (2017). State of the future 19.0. Retrieved from http://www.millennium-project.org/state-of-the-future-version-19-0/

10- Hirsch, D., Heuschkel, Z., & Terlau, W. (2018). INTERNATIONAL JOURNAL ON FOOD SYSTEM DYNAMICS Identification of Key Components for a new Urban Food Strategy-Results of a Delphi Study in Cologne, Germany. https://doi.org/10.18461/pfsd.2018.1821

11- Hurley, K. (2008). Food in the future: Does futures studies have a role to play? Futures, 40(7), 698–701. https://doi.org/10.1016/j.futures.2007.12.001

12- Ilieva, R. T. (2016). Urban food planning: Seeds of transition in the global north. Routledge.

13- Linstone, H. A. (1985). Multiple Perspectives: Overcoming the Weaknesses

[Downloaded from jvfc.ir on 2026-02-10]

of MS/OR. Interfaces, 15(4), 77–85. https://doi.org/10.1287/inte.15.4.77

14- Piorr, A., Zasada, I., Doernberg, A., Zoll, F., & Ramme, W. (2018). Urban and peri-urban agriculture in the EU. European Parliament.

15- Reisch, L., Eberle, U., & Lorek, S. (2013). Sustainable food consumption: an overview of contemporary issues and policies. Sustainability: Science, Practice and Policy, 9(2), 7–25. https://doi.org/10.1080/15487733.2013.11908111

16- Sonnino, R. (2016). The new geography of food security: Exploring the potential of urban food strategies. Geographical Journal, 182(2), 190–200. https://doi.org/10.1111/geoj.12129

17- Spiertz, H. (2012). Avenues to meet food security. The role of agronomy on solving complexity in food production and resource use. European Journal of Agronomy, 43, 1–8. https://doi.org/10.1016/j.eja.2012.04.00

[Downloaded from jvfc.ir on 2026-02-10]

Investigating the All-encompassing Themes Influencing Food Policy and Future in Urban Areas

Farshid Azizkhani*, PhD in Futures Studies, University of Tehran, Tehran, Iran.

Received: 01 July 2019 Accepted: 22 April 2020

Abstract

In urban areas, the issue of food has been mixed with other challenges and issues of cities and has made it difficult to structure the issue. Lack of proper structure and complexity has led to the study of this issue using the views of various experts. The aim of this research is to make a practical effort to identify the themes and categories that will lead to the sustainability of the food system in cities and the benefit of future generations of this natural heritage. The research data were collected through interviews with experts. The research question is what ideas about food policymaking, planning, coordination of food and nutrition centers, officials and assistants, and policy implementation, considering the urban food system and with the aim of moving towards sustainable urban development from the perspective of food experts. Can it be designed? And how can these ideas be integrated? The present study is based on the use of two methods of content analysis and the concept of multiple perspectives. To perform the analysis process of Atlas TI software has been used. A total of 392 concepts and 33 categories have been extracted in this study. Of the 33 categories, 13 are sub-categories of organizational perspectives, 8 sub-categories of individual perspectives and 12 sub-categories of technical perspectives. Counting a variety of topics and topics related to food in urban areas shows that we need to pay more attention to the issue of food and related developments in cities so that we can adopt acceptable policies before surprises.

Keywords: Urban food policy, urban food strategy, sustainable food system, food future, Atlas TI.

* - Corresponding Author Email: Azizkhani_f@ut.ac.ir

[Downloaded from jvfc.ir on 2026-02-10]